

2. Nagorna L.B. *Political speech and language policy : the range of possibilities of political linguistics* [Politychna mova i movna polityka: diapason mozhlyvostei politychnoi lingvistyky] / L.B. Nagorna. – Kyiv, 2005. – 316 s.
3. Petrenko V.V. *Political language as a means of manipulative influence* [Politychna mova yak zasib manipuliatyvnoho vplyvu]. – Kyiv, 2003. – 17 s.
4. Cherskaya I.N. *Installation and persuasion as the dominant feature of political discourse* [Ustanovka i ubezhdenie kak dominiruyuschiy priznak politicheskogo diskursa] /Vesnik Harkovskogo universiteta. – № 520. – S. Philology. – Harkiv, 2001. – S. 57-60.
5. Serazhym K.S. *Knowledge of text* [Textoznavstvo]. – Kyiv, 2012. – 527 s.
6. Shediakov V.E. *Information exposure during election campaigns in Ukraine (1991-2012 years) : strategy, technology, innovations* [Informatsionnye vozdeistviya v periody izbiratelnyh kampaniy Ukrainy (1991-2012 gg.) : strategii, tehnologii, innovatsii] / V.E. Shediakov, D.D. Popov, L.F. Gavrilova. – Kyiv, 2012. – 152 s.

Дата надходження до редакції – 21.03.2016 р.

Дата затвердження редакцією – 25.04.2016 р.

УДК 811.161.2

Булах М.Б.

МЕДІАЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ПЕРИФРАСТИЧНИХ ОДИНИЦЬ

***Анотація.** У статті розглянуто основні напрямки досліджень медійних перифраз як особливого ресурсу вторинної номінації у сучасному мовознавстві.*

***Ключові слова:** перифраз, вторинна номінація, мова мас-медіа, медіалінгвістика.*

***Інформація про автора:** Булах Майя Богданівна – аспірант кафедри історії та стилістики української мови; Інститут філології; Київський національний університет імені Тараса Шевченка.*

Bulakh M.B.

MEDIA LINGUISTIC ASPECTS OF THE PERIPHRASTIC UNITS' ANALYSIS

Abstract. *The article defines the tradition of periphrastic studies in different scientific paradigms. The main aspects of linguistic analysis of periphrastic units are observed. We can emphasize on the main aspects of research: structural, functional, cognitive, semantic, in terms of the origin. The main researches' attention is paid to metaphorical or metonymical conversion and expansion of the denotatum and source of periphrastic units' formation, their evaluative degree.*

There is little information available of specific function of periphrasis in communication. Specific periphrase functions as a special form of communication in the media are beyond linguistic analysis. In particular, the functions of periphrase in various media genres and the role of periphrase in structuring of media text are not studied. Also opportunities of periphrastic units as a means of linguistic influence on mass linguistic consciousness are not analyzed. There is a perspective of studies in interpretation of media paraphrase as a special communication unit.

Key words: *periphrasis, secondary nomination, language of mass-media, medialinguistics.*

Information about author: *Bulakh Maja Bohdanivna – post-graduate student of the department of history and stylistics of Ukrainian language; Institute of philology; Kyiv national Taras Shevchenko university.*

Булах М.Б.

МЕДИАЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ АНАЛИЗА ПЕРИФРАСТИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ

Аннотация. *В статье рассмотрены основные направления исследований медийных перифраз как особенного ресурса вторичной номинации в современной лингвистике.*

Ключевые слова: *перифраз, вторичная номинация, язык масс-медиа, медиалингвистика.*

Информация об авторе: *Булах Майя Богдановна – аспирант кафедры истории и стилистики украинского языка; Институт*

Динамічні процеси, які відбуваються у структурно-типологічній парадигмі масових комунікацій протягом останнього часу, сприяють їх перетворенню в необхідний компонент суспільного буття, джерело постійної інформації, що, у свою чергу, визначає формування переконань, світоглядних і ціннісних орієнтирів людини, а отже, – і функціонування масової мовної свідомості. Відтак, засоби масової інформації створюють особливу медійну реальність і в межах цієї реальності витворюють мовну картину світу сучасного соціуму.

Невід’ємною особливістю мас-медіа є динамічно змінні в комунікації вербалізовані форми масової мовної свідомості. Особливий потенціал у цьому аспекті належить ресурсу вторинної номінації, до якого належить перифраз.

Явище перифразування досліджують на матеріалі різних мов, зокрема української, білоруської, російської, польської, болгарської, англійської, французької, німецької, іспанської та ін. Комплекс поставлених проблем дає можливість виокремити два типи досліджень, в яких аналізується проблематика перифраз. Насамперед, це роботи, безпосередньо присвячені проблемі перифраз, їх походженню, структурі, видам, загальним функціям, інші – різноаспектні фахові студії, в яких перифраз розглядають як засіб впливу на реципієнта, комунікативний ресурс формування масової свідомості, стилістичний засіб увиразнення дійсності. Серед основних питань, які цікавлять лінгвістів, – що таке перифраз? якими є структурні та семантичні види перифразу? функції перифразу? вербалізація оцінності перифразу?

Дискурсивний аналіз перифразу представлено також в аспектах: перифраз як стилістична фігура [24], як засіб вторинної номінації [2], як засіб синонімії [19]. Різні трактування природи і функціонального ресурсу перифразу, на нашу думку, пов’язані з тим, що перифрастичні звороти ще недостатньо строго опрацьовані теоретично й не завжди можна

.....

послідовно відокремити їх від інших мовних формул вторинної номінації (описових, фразеологізованих, тавтологічних та ін.).

Також складність полягає в розрізненні okazіональних одиниць вторинної номінації, з одного боку, та стійких перифрастичних одиниць – з іншого, зважаючи на активну динаміку мови ЗМІ. Перифрастичні денотати можуть функціонувати довгий час, перетворюючись у традиційні стійкі звороти, а можуть бути активними в короткий проміжок часу, проте в інший період відходити на периферію мовної комунікації.

Загалом системне дослідження перифразу на матеріалі різних (слов'янських, германських, романських) мов активізується в 60-х роках 20 ст. Явище перифразування вивчали передусім на основі художніх текстів та текстів преси або радіо. Варто зазначити, що сучасні дослідження перифраз зосереджуються в основному у площині медіа, адже саме у ЗМІ перифрази найбільш активно утворюються та функціонують. Це пов'язано з особливостями і можливостями мови ЗМІ, на які вказував ще В. Костомаров, говорячи про специфіку газетного тексту, – поєднання експресії та стандарту [12]. В сучасній науці вже не дискутується думка про те, що медіа – це форма не індивідуальної, а масової комунікації й відповідної організації мовного матеріалу. У нашому аналізі, зважаючи на предметність дослідження, зосереджуємося на тих працях, що вивчають саме специфіку перифраз у текстах ЗМІ.

Концептуальні ідеї щодо визначення природи явища перифразування на матеріалі різних мов продуктивно висвітлено у працях таких слов'янських і зарубіжних вчених, як Н. Базарська, М. Банько, Т. Битева, Д. Вовчок, І. Гальперин, М. Гловінський, Г. Євсєєва, І. Кобилянський, М. Коломієць, О. Копусь, Ю. Макарець, О. Макарова, Г. Моложай, А. Новіков, Є. Регушевський, Л. Синельникова, К. Фукс та ін.

Різноаспектні підходи визначають теоретичні парадигми й дослідницькі домінанти. Так, Т. Битева, яка присвятила ґрунтовне дослідження явищу перифразування, розглядає, зокрема, категорію перифрастичності як функціонально-

семантичну категорію комунікативного рівня [2, с.54]. Специфічною функцією перифразу, отже, називається функція передачі актуальної інформації про об'єкт номінації. В науковій інтерпретації Т. Битевої й інших дослідників цього кола функціонально-семантичний підхід дістає назву й відповідне обґрунтування як актуально-номінативна.

У контексті функціоналізму на матеріалі німецької мови явище перифразування дослідила Т. Мідяна. Її праця "Die Periphrase" [33] розглядає такі питання, як основні характерні особливості перифразу, його специфічні функції в сучасній комунікації. На основі аналізу передусім німецької преси та німецької художньої літератури 20-го століття Т. Мідяна висвітлює сутність перифразування з різних поглядів, зіставляючи зокрема й українсько-російські та західноєвропейські дослідницькі підходи. Визначена проблематика актуалізується й у інших дослідників цього мовного явища [21; 32].

Зауважимо, слов'янські лінгвісти питання типологічного й категоріального осмислення перифразу виокремлюють й активно вивчають з другої половини 80-х років. Цей період розвитку лінгвістики позначений появою численних праць, присвячених аналізу структури перифразу, способам його творення [4; 21], акцентованою є увага і до лексико-семантичного аспекту дослідження [1; 25]. Ідеться, передусім, про вивчення парадигматичних відношень перифразу, експресивних особливостей перифрастичних зворотів, закономірностей їх організації, тобто пізнання перифразу як специфічного явища мовної системи.

Відповідно, у західноєвропейській лінгвістиці дослідження перифрастичних одиниць також активізується в названий період і насамперед на матеріалі англійської, німецької, французької мов [30, 31]. Зазначимо вклад праць французького лінгвіста К. Фукс, яка досліджувала перифраз у кількох аспектах – в історичній площині, з погляду генеративної граматики, когнітивної лінгвістики [28; 29].

Серед аналізу перифразу дістають визнання й окремі авторські концепції дослідження. Відомо, що білоруська дослідниця Г. Малажай однією з перших у слов'янському мовознавстві запропонувала власний опис структурно-семантичного аналізу перифраз у дисертаційному дослідженні "Перифраз у білоруській літературній мові (структурно-семантична і стилістична характеристика)", результати якого згодом були опубліковані у монографії [16].

Вже на кінець 20 ст. сформувалися основні підходи, які диференціюють перифрази за видами, серед яких основними є семантичний і структурний. Ці підходи актуалізовані і сьогодні.

Загалом у наукових працях перифрази найчастіше поділяють на дві великі тематичні групи – логічні й образні. Таку думку підтримують, зокрема, болгарська дослідниця Х. Станева, російська дослідниця Т. Битева та ін. Натомість польський лінгвіст М. Банько зосереджується на головній функції перифразу – естетичній, тобто лінгвіст мотивує сутність перифразу як образної одиниці мови. Відповідно, якщо перифраз не виконує цю функцію (не є образним), то ця мовна одиниця не є перифразом. Іншу інтерпретацію явища подає болгарська дослідниця Веселіна Ватєва [3]. Аналізуючи перифрази в газетних текстах, вона пропонує свою класифікацію, поділяючи їх на логічні, образні та ті, що їх лінгвіст відносить до проміжної групи. Серед образних перифраз дослідниця, у свою чергу, виділяє метонімічні та метафоричні перифрази, у такий спосіб підтримуючи аргументацію інших дослідників названого мовного явища.

Увага сучасних лінгвістів до перифразу розгортається у спектральний аналіз мовної проблеми, уточнення і доповнення вже сформульованих підходів. Так, А. Синіна в дослідженні, присвяченому перифразам в англомовній публіцистиці, розширює названу класифікацію, виділяючи кілька типів перифрастичних виразів. Дослідниця пропонує виокремлювати такі когнітивно-семантичні моделі перифразування, як метонімічне, метафоричне, алюзивне, уявне (псевдо) пояснення,

евфемістичне перифразування [22, с.211]. Із таким підходом не можна не погодитися.

У свою чергу, польський лінгвіст М. Банко аргументує іншу класифікацію перифраз, виділяючи три основних типи [26, с. 5]:

1) перифрази декоративні (образні), що прикрашають мову, і найбільш часто зустрічаються в пресі – вони є особливістю мови мас-медіа;

2) перифрази евфемістичні, що пом'якшують негативне значення слів;

3) перифрази образно-евфемістичні, які одночасно пом'якшують і прикрашають мову.

На нашу думку, однією з найновіших вагомих праць, які мають мовознавчу перспективу, є дослідження Т. Битевої [2]. Дослідниця, як уже зазначалося, розробила власну класифікацію перифраз: семантичну (з увагою до семантичної кореляції слованомінанта і перифрастичного сполучення), за характером зв'язку з контекстом, за особливостями структурно-типологічних характеристик, за тематико-ідеографічними параметрами.

На структурному аналізі перифрастичних зворотів зосереджена також увага у працях Т. Битевої, І. Кобилянського [10], А. Новікова [19] та ін. Зокрема, І. Кобилянський, деталізуючи вже відомі підходи, в українській перифрастиці виділяє два типи перифразу: "звороти, які генетично можна співвіднести з вільними словосполученнями; звороти, які за своїм генезисом не відносяться до вільних словосполучень, хоча будуються за визначеними моделями" [10]. Таким чином привертається увага до генези і структури перифраз, хоча існують й альтернативні моделі розуміння побудови перифраз, зокрема в монографії Т. Битевої "Нариси з російської перифрастики", в якій автор подає власну систему структури перифразу. Існують й інші підходи: так, А. Новіков у своїй праці аналізує тільки субстантивні перифрастичні звороти, зосередивши увагу на докладному описі цього типу досліджуваних одиниць [19].

Наголосимо, перифраз сьогодні є потужним багатфункціональним стилістичним ресурсом. У дослідженнях перифрастичних зворотів пріоритетним вважається функціональний підхід, що активно апробується у ряді робіт у зарубіжному і слов'янському мовознавстві. Дослідники зосереджують увагу насамперед таких функціях перифразу, як інформативна, впливу, експресивна, образна, емоційно-оцінна, евфемістична, емоційно-експресивна, власне номінативна, шаблонізуюча, структурування тексту, стереотипізації. З погляду комунікативного потенціалу мови такий підхід є продуктивним і вмотивованим.

Звернімо увагу й на те, що болгарська дослідниця Веселіна Ватєва, аналізуючи перифрази в газетних текстах, серед функцій виділяє передусім образну (виражальну) та інформативну [3]. Схожу думку висловила Х. Станєва, підкресливши важливість перифразу як засобу вторинної номінації і як засобу експресивності, що має важливу смислову, структурну і стилістичну функцію у стилі мас-медіа [24, с. 145].

Аналогічну позицію поділяє і польський лінгвіст М. Гловінський, аналізуючи перифрази [30, с. 48-58], характерні для стилю масової інформації. Лінгвіст робить висновок, що основна функція досліджуваного явища – інтерпретація, яка полягає в акцентуації бажаних характеристик об'єкта. Відповідно до цього, М. Сиривля, у свою чергу, визначає такі основні функції перифразів [23, с. 124]: формування позитивного враження, формування неприємного враження, віддзеркалення емоційного стану, повідомлення інформації про предмет мови. У цьому ж дискурсі особливостям функціонування перифразу як засобу вираження оцінності в сучасних медійних та інформаційних текстах в українському мовознавстві присвятила роботу "Категорія оцінки та засоби її вираження в публіцистичних та інформаційних текстах" І. Онищенко [20].

Існують й інші підходи до класифікації функцій перифразу – дослідниця Т. Ленкова [13], аналізуючи мову репортажу в німецькій пресі, приділяє особливу увагу

перифразам, які виконують, на її думку, такі важливі функції, як: 1) економічність (перифраз вміщує в себе багато інформації); 2) образна наочність, що особливо важливо для репортажу, мета якого – передати читачу картину подій; 3) перифраз як засіб, який дозволяє створити ефект присутності. Відтак, на погляд дослідниці, особливості жанру репортажу вимагають мовних засобів, які відповідають насамперед завданням оперативності та об'єктивності. Сформульована думка вочевидь потребує уваги дослідників, тому що саме названим характеристикам і відповідає медійний перифраз.

Ще одним аспектом функціонального підходу є вивчення перифразу як прийому стратегії мовленнєвого впливу у ЗМІ. Таким прикладом можуть слугувати дослідження польських науковців у сфері мови реклами [31]. Перифраз, отже, поряд із метафорою і метонімією, є засобом емоційного впливу на реципієнта, створюючи позитивне ставлення до зображуваного об'єкта. Як зазначив М. Гловінський (Michał Glowinski), саме перифраз був одним із часто використовуваних стилістичних засобів у мові пропаганди [30]. Поширеними різновидами таких перифраз є субстантивні перифрази з прецедентним компонентом.

Зауважимо на тому, що для лексикографічних праць, присвячених перифразам, джерелом матеріалу переважно є медіатексти. Однак існують і складнощі, пов'язані з укладанням словників такого типу, де важливою для лексикографічного опису є стійкість перифрастичних зворотів. Незважаючи на ці та інші проблеми, словники відображають основні тенденції перифразування в мові медіа. Зокрема, А. Новіков зазначає, що репрезентовані у словниках перифрастичні одиниці можна розглядати як моделі, за якими утворюються перифрази у медіатекстах [18, X]. У сучасній лінгвістиці укладені, зокрема, такі словники перифраз: Г. Малажай Беларуская перыфраза : кароткі слоўнік [15]; М. Коломієць Короткий словник перифраз [11]; А. Новіков Словарь перифраз русского языка : (на материале газетной публицистики) [18]; Mirosław Bańko: Słownik peryzraz, czyli wyrażeń omownych [26].

Як бачимо, спостереження за активним використанням перифраз у текстах ЗМІ переконує, що перифразування – невід’ємна риса мови медіа, співмірна з її експресивним потенціалом і специфікою лінгвального впливу на мовну свідомість реципієнтів, а отже, – на динаміку мовної свідомості українського суспільства.

Проаналізувавши лінгвістичні праці, присвячені проблематиці перифраз, можна узагальнити та виділити такі напрямки досліджень перифрастичного ресурсу мови: тематичний, структурний, функціональний (розглядають функції перифраз у мові, зокрема у стилі масової інформації). Перифрази аналізують в різних аспектах: з погляду походження, структури, когнітивно-семантичних моделей. Дослідники вивчають способи (метафоричне або метонімічне перенесення та розширення обсягу поняття денотата) і джерела утворення перифрастичних зворотів, їхнє оцінне забарвлення, створюючи у такий спосіб самостійну парадигму лінгвістичного аналізу явища.

Водночас поза аналізом мовознавців залишилися специфічні функції перифраз у медіа як особливий формі комунікації. Зокрема, не з’ясовані функції перифразу у різних жанрах медіа, не вивчена роль перифразу у структуруванні медійного тексту, недостатньо проаналізовані можливості перифрастичних одиниць як засобу впливу на масову мовну свідомість. Також залишається велика перспектива в обґрунтуванні комунікативного потенціалу перифразу, а отже й інтерпретації специфіки медійного перифразу як особливої комунікативної одиниці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базарская Н.И. Вторичная номинация в системе языковых знаков: (На материале перифраз английского и русского языков) : автореф. дис. ... канд. филол. наук. – Саратов, 1988. – 16 с.
2. Бытёва Т.И. Очерки по русской перифрастике. Красноярск : Краснояр. гос. Ун-т, 2002. – 277 с.
3. Ватева В. Към въпроса за перифразата в текстове от публицистичния стил сп. "Съвременна хуманитаристика", бр. 1, Бургас, – 2010. – С. 39-44.

Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика

.....

4. Вовчок Д.П. Типы и функции словосочетаний метафорического характера в современной газете : автореф. дис. . канд. филол. наук. – М., 1974. – 18 с.

5. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. М. : Наука, 1981. – 139 с.

6. Євсєєва Г.П. Перифрази в мові сучасних газет (на матеріалі українських газет 80-90 років ХХ століття) Дніпропетровськ – Д., 2002. – 20 с.

7. Евдокимова Е.В. Прагматический и лингвокультурологический аспекты перифраз и сходных стилистических приемов в газетно-журнальном дискурсе (на материале прессы Великобритании и США) : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Е. В. Евдокимова. – Иркутск ; Новосибирск, 2008. – 19 с.

8. Есменская Н.А. Текстовая перифраза и ее функционирование в связанном дискурсе в современном французском языке (на материале текстов массовой коммуникации) : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.05 / Н.А. Есменская. – М., 2005. – 17 с.

9. Еськова Е.Г. Интеллектуализация перифраз известных лиц в современных медийных текстах [Текст] / Е. Г. Еськова // Известия Саратовского университета. Новая серия. Сер. : Филология. Журналистика. – 2010. – Вып. 4. – С. 37-40.

10. Кобылянский И.Ю. Перифраз как функционально-семантическая единица речи (на матер. соврем. украин. советской прозы, поэзии и публицистики) : автореф. дис. ... канд. филолог. наук : 10.02.02 / Кобылянский И.Ю. ; Ужгород. гос. ун-тет. – Ужгород, 1986. – 18 с.

11. Коломієць М.П. Короткий словник перифраз / М.П. Коломієць, Є.С. Регушевський. – К., 1985. – 150 с.

12. Костомаров В.Г. Русский язык на газетной полосе. Некоторые особенности языка современной газетной публицистики Текст. / В.Г. Костомаров. – М., 1971. – 271 с.

13. Ленкова Т. А. Textoобразующие стратегии создания письменного репортажа в современной немецкой прессе : автореф. дис... канд. филол. наук. – М., 2009. – 24 с.

14. Лыскова Т.В. Субстантивные перифразы в современном публицистическом дискурсе : диссертация ... кандидата филологических наук : 10.02.01 / Лыскова Т.В. – Киров, 2012. – 233 с.

15. Малажай Г. М. Беларуская перыфраза : кароткі слоўнік. – Мн. : Вышэйшая школа, 1974. – 158 с.

16. Малажай Г.М. Сучасная беларуская мова : Перыфраза. – Мн., 1980. – 93 с.

17. Макарець Ю.С. Перифразові номінації в українській публіцистиці початку ХХІ ст. автореф. дис. ... канд. філолог. наук : 10.02.01 – 2011. – 24 с.
18. Новиков А.Б. Словарь перифраз русского языка : (на материале газетной публицистики) / А.Б. Новиков. – Москва : Русский язык Медиа, 2004. – 332 с.
19. Новиков А.Б. Субстантивные перифразы в современной советской газетной публицистике : автореф. дис....канд. филол. наук. – Л., 1988. – 18 с.
20. Онищенко І.В. Категорія оцінки та засоби її вираження в публіцистичних та інформаційних текстах : автореф. дис... канд. філол. наук / І.В. Онищенко; Дніпропетр. нац. ун-т. – Д., 2005. – 20 с.
21. Розанова Г.З. Перифраз и его функционирование в прессе ГДР и ФРГ : автореф. дис. канд. филол. наук. – М., 1973. – 26 с.
22. Синина А.И. Функционально-прагматические типы перифраз в англоязычной публицистике / А.И. Синина // Вестн. Волгогр. гос. ун-та. Сер. 2, Языкозн. 2012. № 1 (15) - С. 211-214.
23. Сирипля М.А. Приемы создания прагматической экспрессивности газетного текста (на материале перифрастических оборотов) / М.А. Сирипля // Современные проблемы науки и образования. – 2007. – № 3. – С. 122–125.
24. Станева, Хр. Стилистичен подход към динамиката на текста. Стилистичен подход към динамиката на текста. София, Изд. "Илинда – Евтимов", – 1997. – с. 119.
25. Юрченко О.С. Фразеологічні перифрази української літературної мови. Ч.1: Учбов. посіб. – Х. : РВГ ХДУ, 1983. – 119 с.
26. Bańko M. Słownik peryfraz, czyli wyrażeń omownych. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe, 2002. – 230 p.
27. Dulian R. Peryfrastyczne konstrukcje czasownikowe w języku polskim, Prace Instytutu Języka Polskiego, Wydania 91-93. Zakład Narodowy im. Ossolińskich. – Wrocław, 1994. – P. 119-123.
28. Fuchs C. Paraphrase et énonciation . – Paris, Ophrys (Coll. L'Homme dans la Langue), 1994. – 185 p.
29. Fuchs C. La Paraphrase. – Paris, Presses Universitaires de France (Coll. Linguistique Nouvelle), 1982. – 184 p.
30. Głowiński M. Peryfrazy współczesne, Teksty : teoria literatury, krytyka, interpretacja nr 3, 1972, – S. 48-58.
31. Krzyżanowski P., Nowak P., Manipulacja w języku / pod red. Piotra Krzyżanowskiego, Pawła Nowaka. Lublin : UMCS, 2004. – 282 s.
32. Markunas Antoni, Stasińska Polina Wybrane wyrażenia peryfrastyczne w języku polskim i rosyjskim. Studium konfrontatywne. – Wydawnictwo Naukowe UAM, 2009. – 108 p.

33. Midjana Tetjana. *Die Periphrase*. Stauffenburg-Verlag, Tübingen 2005. – 344 p.

REFERENCES

1. Bazarskaya N.I. *Secondary nomination in linguistic signs system* [Vtorichnaya nominatsiya v sisteme yazykovykh znakov : (Na materiale perifraz angliyskogo i russkogo yazykov) : avtoref. dis. ... kand. filol. nauk.] – Saratov, 1988. – 16 s.

2. Byteva T.I. *Notes of Russian periphrastics* [Ocherki po russkoy perifrastike]. - Krasnoyarsk : Krasnoyar. gos. un-t, 2002. – 277 s.

3. Vateva V. *Periphrasis in mediastyle* [Km voprosa za perifrazata v tekstove ot publicistichnyja styl] Sp Sovremenna humanitaristika, br. 1, Burgas, – 2010. – S. 39-44.

4. Vovchok D.P. *Types and functions of metaphorical phrase in modern newspaper* [Typy i funktsii slovosochetaniy metaforicheskogo haraktera v sovremennoy gazete] : Avtoref. dis. . kand. filol. nauk. – M., 1974. – 18 s.

5. Galperin I.R. *Text as an object of linguistic research* [Tekst kak objekt lingvisticheskogo issledovniya]. – M., – 1981. – 139 s.

6. Evseejeva G.P. *Periphrases in modern newspapers language* [Peryfrazy v movi suchasnykh gazet (na materiali ukrajinskykh gazet 80-90 rokov XX stolittia)]. – D., 2002. – 20 s.

7. Evdokimova E.V. *Pragmatical and linguocultural aspects of periphrasis* [Pragmaticheskij i lingvokulturologicheskij aspekty perifraz i shodnykh stilisticheskikh priemov v gazetno-zhurnalnom diskurse (na materiale pressy Velikobritanii i SShA)] : avtoref. dis. ... kand. filol. nauk : 10.02.04 / E.V. Evdokimova . – Irkutsk ; Novosibirsk, 2008. – 19 s.

8. Esmenskaya N.A. *Textual periphrasis and its functioning in diskurse in modern French* [Tekstovaya perifraza i ee funktsionirovanie v svyaznom diskurse v sovremennom frantsuzskom yazyke (na materiale tekstov massovoy kommunikatsii)] : avtoref. dis. ... kand. filol. nauk : 10.02.05 / N.A. Esmenskaya. – M., 2005. – 17 s.

9. Eskova E.G. *Intellectualization of famous persons periphrasis in modern media texts* [Intellektualizatsiya perifraz izvestnykh lits v sovremennykh mediynnykh tekstah] / E.G. Eskova // Izvestiya Saratovskogo universiteta. Novaya seriya. Ser. : Filologiya. Zhurnalistika. – 2010. – Vyp. 4. – S. 37-40.

10. Kobylyanskiy I.Yu. *Periphrasis as functional and semantical language unit* [Perifraz kak funktsionalnosemanticheskaya edinita rechi (na mater. sovrem. ukrain. sovetsoy prozyi, poezii i publitsistiki)] : avtoref. dis. ... kand. filolog. nauk : 10.02.02 / Kobylyanskiy I.Y. ; Uzhgorod. gos. un-tet. – Uzhgorod, 1986. – 18 s.

11. Kolomiyets' M.P. *Brief periphrasis dictionary* [Korotkyy slovnyk peryfraz] / M.P. Kolomiyets', Ye.S. Rehushevs'kyy. – K., 1985. – 150 s.
12. Kostomarov V.G. *Russian language in newspapers* [Russkij jazyk na gazetnoj polose. Nekototyje osobennosti jazyka sovremennoj gazetnoj publicystiki] / V.G. Kostomarov. – M., 1971. – 271 s.
13. Lienkova T.A. *Text-forming. strategies for creating a written reportage in modern German press* [Tekstoobrazujushchije strategii sozdaniya pismennogo diskursa reportazha v sovremennoj nemeckoj presse]. M. – 2009.
14. Lyskova T.V. *Substantive paraphrases in modern journalistic discourse* [Substantivnyie perifrasyi v sovremennompublitsisticheskom diskurse : dissertatsiya ... kan didata filologicheskikh nauk] : 10.02.01 / Lyskova T.V. – Kirov, 2012. – 233 s.
15. Malazhay G.M. *Belorussian periphrasis: brief dictionary* [Belaruskaya peryfrazha : karotki slownik]. – Mn. : Vyisheyshaya shkola, 1974. – 158 s.
16. Malazhay G.M. *Modern Belorussian language: periphrasis* [Suchasnaja belaruskaja mova: perifraza]. – Mn., 1980. – 93 p.
17. Makarec Yu.S. *Periphrastic nomination in Ukrainian public* [Peryfrazovi nominacii v ukrajinskij publicustuci pochatku XXI st. avtoref. dys. ... kand. philolog. nauk] : 10.02.01 – 2011. – 24 s.
18. Novikov A.B. *Russian periphrases dictionary* [Slovar perifraz russkogo jazyka : (na materiale gazetnoy publitsistiki)] / A.B. Novikov. – Moskva : Russkiy yazyk Media, 2004. – 332 s.
19. Novikov A.B. *Substantive periphrases in modern soviet newspapers* [Substantivnyie perifrasyi v sovremennoj sovetskoj gazetnoj publitsistike: Avtoref. dis. kand. filol. nauk]. – L., 1988. – 18 s.
20. Onyshchenko I.V. *The evaluation category and methods of its expression* [Katehoriya otsinky ta zasoby yiyi vyrazhennya v publitsystychnykh ta informatsiynykh tekstakh : Avtoref. dys... kand. filol. Nauk] / I.V. Onyshchenko ; Dnipropetr. nats. un-t. – D., 2005. – 20 s.
21. Rozanova G.Z. *Periphrasis in German press* [Perifraz i ego funkcionirovanie v presse GDR i FRG : Avtoref. dis...kand. filol. Nauk]. – M., 1973. – 26 s.
22. Synyna A.Y. *Functional and pragmatic types of paraphrase in English journalism* [Funktsional'no-prahmatycheskiye typy peryfraz v anhloyazychnoy publytsystyke] / A.Y. Synyna // Vestn. Volhohr. hos. un-ta. Ser. 2, Yazykoz. 2012. № 1 (15) – S. 211-214.
23. Sirivlya M.A. *Methods of pragmatical expression in text of newspaper* [Priemyi sozdaniya pragmaticheskoy ekspressivnosti gazetnogo

teksta (na materiale perifrasticheskikh oborotov)] / M.A. Sirivlya // *Sovremennyye problemy nauki i obrazovaniya*. – 2007. – № 3. – S. 122–125.

24. Stanieva Chr. *Stylistic method of text analysis* [Stilistichen podchod kum dinamikata na teksta]. Sofija, izd. Ilinda – Jevtimov. – 1997. – S. 119.

25. Yurchenko O.S. *Praseological periphrases of Ukrainian literary language* [Frazeolohichni peryfrazy ukrayins'koyi literaturnoyi movy]. Ch.1 : Uchbov. posib. – Kh.: RVH KhDU, 1983. – 119 s.

26. Bańko M. *Słownik peryfraz, czyli wyrażeń omownych*. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe, 2002. – 230 p.

27. Dulian R. Peryfrastyczne konstrukcje czasownikowe w języku polskim, *Prace Instytutu Języka Polskiego, Wydania 91-93. Zakład Narodowy im. Ossolińskich*. – Wrocław, 1994. – P. 119-123.

28. Fuchs C. *Paraphrase et énonciation*. – Paris, Ophrys (Coll. L'Homme dans la Langue), 1994. – 185 p.

29. Fuchs C. *La Paraphrase*. – Paris, Presses Universitaires de France (Coll. Linguistique Nouvelle), 1982. – 184 p.

30. Głowiński M. Peryfrazy współczesne, *Teksty : teoria literatury, krytyka, interpretacja* nr 3, 1972, – S. 48-58.

31. Krzyżanowski P., Nowak P., *Manipulacja w języku / pod red. Piotra Krzyżanowskiego, Pawła Nowaka*. Lublin : UMCS, 2004. – 282 s.

32. Markunas Antoni, Stasińska Polina *Wybrane wyrażenia peryfrastyczne w języku polskim i rosyjskim. Studium konfrontatywne*. – Wydawnictwo Naukowe UAM, 2009. – 108 p.

33. Midjana Tetjana: *Die Periphrase*. Stauffenburg-Verlag, Tübingen 2005. — 344 p.

Дата надходження до редакції – 11.03.2016 р.

Дата затвердження редакцією – 15.04.2016 р.

УДК 81'42+316.77+81:39

Білошицька В.О.

МОВНА ОСОБИСТІТЬ У МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ: ВЕРБАЛЬНО-СЕМАНТИЧНИЙ РІВЕНЬ

Анотація. Статтю присвячено аналізу вербально-семантичного рівня мовної особистості у масмедійному дискурсі. Дослідження ґрунтується на аналізі корпусів трьох мов (української,